Бутун дунё пролетарлари, бирлашинглар!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

5-йил чиқиши.
21 ДЕКАБРЬ 1970 Й ДУШАНБА
№ 298 (1366).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС XXIV съездини муносиб кутиб оламиз!

* Вақтдан ўзганлар

Мажбурият ҳисобига

«Главстройиндустрия»га қарашли эксперименталь-механика заводи коллективи ленинча беш йилликда фидокорона меҳнат қилди. Белгиланган топшириқлар доимо ошириб бажарилди. Уч ойдан буён 1971 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Беш йиллик маррани муддатидан олдин эгаллаган коллектив 1966—1970 йиллар планига қўшимча тўққиз юз минг сўмлик қурилиш ускуналари етказиб бериш мажбуриятини олган эди. Съезд шарафига қабул қилинган оширилган мажбурият ҳам бажарилди.

Ленинча меҳнат вахтасини давом эттираётган завод меҳнаткашлари яна бир муваффақиятга эришдилар. Маҳсулот реализация қилиш юбилей йили плани ҳам муддатидан бир ой илгари адо этилди. Республика темир-бетон заводлари учун технология ускуналари тайёрлаш ва қурилиш металл - конструкциялари етказиб бериш плани ошириб бажарилди.

Бугун

РЕСПУБЛИКА М И З ТЕМИР-БЕТОН ЗАВОДЛАРИ УЧУН ЭЛЛИК МИНГ СЎМЛИК ҲАР ХИЛ БУЮМЛАР ЖЎНАТИЛДИ. БУ КОРХОНАНИНГ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚҚА ҚЎШИМЧА ЖЎНАТГАН ДАСТЛАБКИ БУЮМЛАР ПАРТИЯСИДИР. ЎЗ ИМКОНИЯТЛАРИНИ ҲИСОБЛАБ ЧИҚҚАН КОЛЛЕКТИВ ЙИЛ ОХИРИГАЧА БУ РАҚАМНИ ЯНА БЕШ БАРАВАР ОШИРИШ МАЖБУРИЯТ И Н И ОЛДИ.

Ленинча беш йилликда заводда техника тараққиёти беқиёс ривожланди. Унинг ишлаб чиқариш қуввати ортди. Янги маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштириш масаласида шуни айтиш кераки, бу даврда ўзлаштирилган буюмлар номи ва сонини санаб улгуриш қийин. Чунки, ҳар ойда ўн беш-йигирма номда янги хил технология ва ностандарт ускуналар ўзлаштирилмоқда. Масалан, сўнгги ойда плиталарга қопланадиган ва уст томондан ўраладиган иссиқлик ўтказмайдиган темир формаларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Иқтисодий тежамкорлик юришида ҳам яхши натижаларга эришилмоқда. Йил бошидан буён эллик минг киловатт-соат электр энергия, эллик тонна металл-конструкция, уч тонна электрод тежаб қолинди.

— Ишлаб чиқаришда бундай кўрсаткичларга эришишда коммунистлар авангардлик қилмоқдалар,— дейди завод партия ташкилотининг секретари Н. Сигал.

Слесарлар бригадаси бошлиғи М. Султонов, М. Хўжаев, И. Отясов, Н. Аносов, слесарь А. Қодиров, электр пайвандчи П. Алексашин каби йигирма саккиз ишлаб чиқариш новатори Ленин юбилейида «Шавкатли меҳнати учун» медали билан мукофотланди. Юздан ортиқ коммунистик меҳнат зарбдори ҳозир 1971—73 йиллар ҳисобига меҳнат қилишяпти.

• Давр нафаси

1918 йил остонасида

«Тошкентнинг гражданлари ва гражданкалари! Озод Россияда биринчи янги йилни кутиб олиш учун бугун шаҳар хотин-қизлар советига ошиқинг. Соат 24.00 да гўзал арчанинг чироқлари ёқилади, совет аъзолари шарафига зиёфат берилади.»

(«Трудовая мисль» газетаси, 1917 йил, 31 декабрь).

...1971 йил арафасида

Ўзбекистон пойтахтида Янги йил байрамига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Ҳамма жойда арча савдоси қизғин боряпти. Шаҳримиздаги кўпгина майдонларда савдо павильонлари ишлаб турибди.

«Ўрмон гўзал»лари ҳамон Тошкентга келиб турибди. Улар Совет Иттифоқининг Иркутск, Горький, Киров областларидан олинмоқда.

Дастлабки кунларда етти- саккиз минг арча сотилган бўлса, ҳозир бу рақам икки баравар ошиб кетди.

Янги йил арчалари шаҳардаги барча мактаблар, болалар боғчалари, пионер уйлари, клублар ва маданият саройларини безайди. Бундан ташқари ҳар бир хонадонга ҳам кўм-кўк арча кириб бормоқда.

Шу кунларда Ленин номли майдонда, «Юбилей» спорт саройи олдида баландлиги ўн метрдан ортиқ бўлган арчаларни безаш бошланди.

ЯНГИ МАРРАЛАР

— Ўз имкониятларини ҳисобга олиб, бошқармамиз коллективи йил охиригача йиллик планга қўшимча бир юз ўн минг сўмлик қурилиш монтаж ишларини бажариш учун курашмоқда,— дейди 159-трестга қарашли 53-қурилиш бошқармасининг бошлиғи В. Муҳиддинов.— Бу асосан фойдаланилмаган резервлар, тежалган маҳсулотлар ва меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш ҳиобига амалга оширилади.

Пешқадам коллектив ҳар качонгидек йиллик қурилиш-монтаж ишлари планини муддатидан илгари 9 декабрда бажарилганлиги ҳақида рапорт берди. Барча кўрсаткичлар бўйича топшириқ ортиғи билан бажарилди.

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА

Съездни меҳнат совғалари билан кутиб олаётган бошқарма коллективи йил охиригача планга қўшимча юз минг сўмлик пардозлаш ишларини амалга оширади. «Главташкентстрой» пардозлаш трестига қарашли 24-пардозлаш бошқармасининг коллективи олган янги мажбуриятда шу сўзлар қайд этилган.

Йил бошидан буён умумий майдони 1,463 квадрат метрли йигирма икки квартирали уй, етмиш икки ва олтмиш уч квартирали уй, 1.100 ўқувчига мўлжалланган мактаб биноси пардоздан чиқариб фойдаланишга топширилди.

Муваффақиятни таъминлашда катта ҳисса қўшган Борис Гутман, Михаил Филатов, Александр Величкин ва бошқа ўртоқлар етакчилигидаги бригада коллективлари ҳозир зарбдорларча ишламоқда.

СУРАТДА: «Қизил тонг» фирмасининг мотористкаси Ҳ. Шомирзаева. У кунлик планни 120—130 процент қилиб адо этмоқда.

М. Тўйчиев фотоси.

СОЦИОЛОГИЯ КАБИНЕТИ

Студентларнинг ўқиши, ижтимоий ва кундалик ҳаётга муносабатларини тағин ҳам яхшироқ билиш мақсадида Тошкент Давлат университетида социология кабинети ташкил этилди. Кабинет факультетларга турли анкеталар тарқатди.

Ҳозир олинган дастлабки маълумотлар якунланмоқда. Кейинчалик социологик хулосалар университети бўйича умумлаштирилади.

РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИДА

Октябрь райони

Ташкилотларнинг жанговарлигини оширайлик

Илғор район меҳнаткашлари учун 1966—70 йиллар муваффақият йиллари бўлди.

Район партия конференцияси очилиши кунига саноат корхоналари коллективлари беш йилликнинг якунловчи йили халқ хўжалик планини адо этдилар ва коммунист делегатлар зўр фахр ва ифтихор билан район меҳнаткашларининг янги ажойиб зафари ҳақида рапорт бердилар.

Район саноати ва қурилиши қай даража тараққий этганлиги, унинг кун сайин обод бўлиб, яшнаб бораётганлиги ҳақида район партия комитетининг ҳисобот докладини қилган Ўзбекистон КП Октябрь район комитетининг биринчи секретари **Т. С. Содиқов** ва конференция делегатларининг нутқларида ҳикоя қилиб берилди.

Ўртоқ Содиқовнинг ҳисобот докладида ва сўзга чиққан делегатлар — **Т. Набиев, Е. Акбарова, А. Эргашев, О. Суздальцева, А. Икромов, П. Питлик** ва бошқа ўртоқларнинг нутқларида партия ташкилотлари фаолияти, корхоналар, қурилиш, олий ўқув юртлари, ташкилот ва муассасаларнинг халқ хўжалик топшириқларини бажариш учун амалга оширган ишлари чуқур таҳлил қилиб берилди.

Партия ташкилотлари томонидан саноат корхоналарида, транспорт, алоқа, қурилиш корхоналарида ҳам катта ишлар амалга оширилди.

Жумладан, КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган социалистик мусобақага қўшилган 159-трест коллективи 7 сентябрда қурилиш-монтаж ишлари бўйича беш йиллик топшириқни адо этди. Бу трест меҳнаткашлари 254 минг квадрат метрга яқин уй-жой майдонини фойдаланишга топширди. 7 ноябрда эса 6-трест беш йиллик топшириқ бажарилганлиги ҳақида рапорт берди. «Узбекгидроэнерго с т р о й» трести ҳам социалистик мажбуриятни шараф билан бажарди. «Средазгипроводхлопок», «Ташгипрогор», «Узгипроводхоз», «Узгоспроект» институтларида лойиҳа-қидирув ишлари ҳажми сезиларли даражада ошди.

Конференция қатнашчилари делегатларнинг сўзларини—беш йиллик илғорлари 3-тикувчилик фабрикасининг мотористкаси **М. Жўрабоева**, кўн-мўйна заводи бичувчиси **С. Зияева**, «Жилстрой» трестининг бўёқчиси **Е. Манина**, шунингдек, 2-пойафзал фабрикаси партия ташкилотининг секретари **О. Суздальцева**, «Средазэнергоцветмет» директори **Н. Питлик** ва бошқаларнинг сўзларини эътибор билан тингладилар. Улар ишчи коллективларининг съезд олди кунларидаги ижодий активлиги ҳақида, уларнинг беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажаришга қўшган ҳиссаси ҳақида гапирдилар.

Шу билан бир қаторда, Т. Содиқов доклади ва конференция делегатларининг нутқларида шу нарса қайд қилиндики, район партия комитети, корхона, ташкилотларнинг бошланғич партия ташкилотлари ишлаб чиқариш резервларидан тўла фойдаланиш йўлида ҳамма ишларни ҳам қилдилар, деб бўлмайди.

1968 йили районда тўрт корхона планни бажармади. 1969 йили эса бундай корхоналар еттитани ташкил этди. Бундай аҳволни шу йилда ҳам кўриш мумкин. Тўртта корхона ўн ойлик топшириғини уддалай олмади. Шу сабабли, халқ хўжалиги ўн бир миллион сўмлик кам маҳсулот олди.

Район ободонлашаётган, қурилиш ишлари кенг кўламда олиб борилаётган ҳозирги кунда фойдаланишга топшириладиган объектлар муддатининг бузилишига, қурилиш-монтаж ишлари сифатининг паст эканлигига ҳеч тоқат қилиб бўлмайди. Масалан, «Жилстрой» трести планда кўзда тутилган бир юз эллик икки минг квадрат метр ўрнига тўқсон минг квадрат метр уй-жой майдонини фойдаланишга топширди.

9-қурилиш бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Саидов, бош инженери ўртоқ Сигал), 22-қурилиш бошқармаси (раҳбарлари Бобилев ва Хлусов) объектларининг ҳеч бири тузукроқ фойдаланишга топширилмади.

Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари олдида саноатга, капитал қурилишга раҳбарликни бундан буён ҳам яхшилаш, техника тараққиёти учун курашни кучайтириш сингари катта ва масъулиятли вазифалар турибди.

Районда қурилиш ишлари давом этади. Конференция делегатлари таъкидлаб ўтганидек, шундай шароитда район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотларининг яқин йиллар ичида амалга ошириладиган халқ хўжалик планларининг бажарилишидаги роли янада ошади.

Район партия конференциясида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** нутқ сўзлади.

XXXIII район конференцияси ишида Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. М. Мусахонов**, шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **С. Р. Расулов**, шаҳар ижроия комитетининг раиси **Х. А. Асомов** қатнашдилар.

Ўзбекистон КП район комитетининг янги состави, XIX шаҳар ва XVI область партия конференцияларига делегатлар сайланди.

● Беш йилликлар ичида Ватанимиз пландан ташқари олти миллион сўмлик маҳсулот олди.

● Табиий офат — ер қимирлагандан бери ўтган йиллар ичида районда 23 та мактаб, 20 та болалар муассасаси, 3 та кинотеатр қурилди. 156 километр водопровод тармоқлари ўрнатилди, ўн уч минг квартира газ олди.

● Район меҳнаткашлари партиянинг XXIV съезди очиладиган кунга маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш 1971 йил биринчи квартал топшириғини бажаришга, меҳнат унумдорлиги бўйича топшириқни уч процентга ошириб адо этишга қарор қилдилар.

Октябрь район коммунистлари партия конференциясининг бир группа делегатлари (чапдан ўнгга—иккинчи қаторда) 3-тикув фабрикаси тикувчиси М. Жўрабоева, 9-поликлиника бош врачи Т. Файзиева, 2-туғруқхона бош врачи Р. Хўжаева, Тошкент қурилиш техникуми директори Ҳ. Қурбонов 1-шаҳар касалхонаси бош врачи Т. Раҳимжонов ўртоқлар. Биринчи қаторда (чапдан ўнгга) ўпка касалликлари диспансери врачи М. Холмуҳамедова, 4-поликлиника бош врачи Т. Шокирова, 3-мактаб директори Х. Абдураззоқова ва «Узгоспроект» лойиҳа институти партия ташкилоти секретари А. М. Вашчилина ўртоқлар.

М. САВЕЛЬЕВ.

* * *

Район партия комитетининг биринчи ташкилий пленуми бўлди.

Т. С. СОДИҚОВ, Октябрь район партия комитетининг биринчи секретари қилиб, В. И. ЗОЛОТИХ, ва С. Н. УСМОНОВА секретарлари қилиб сайланди.

Ленин райони

Партия фаолияти ва юксак самарадорлик

Район партия комитетининг биринчи секретари **Б. Ғ. Халилов** томонидан қилинган ҳисобот докладида ва конференция қатнашчиларининг нутқларида яхлит бир фикр намоён бўлди. Ишлаб чиқаришдаги муваффақиятлар, беш йиллик планларининг бажарилиши, партиявий тадбирларнинг эффективлиги, ташкилий ва ғоявий ишларнинг қай даражада ташкил қилинганига бевосита боғлиқдир. Партия турмушида ленинча нормаларга қатъий риоя қилинган, демократия кенг қулоч ёйган, қарорлар ижросини текшириш ва назорат қилиш яхши йўлга қўйилган, коммунистлар таъсири кучли бўлган цех ташкилотлари ва партия группаларида ютуқлар яққол кўзга ташланади. Электрон техника заводи, «Қизил тонг», «Учқун» фирмалари, Тажриба-механика заводи, Тошкент темир йўл бўлими, Нашриёт ва бошқа кўпгина корхоналарнинг партия ташкилотлари худди шундай ишламоқда.

Электрон техника заводи аҳил, ишчан партия ташкилотига эга. Корхонанинг 21 цех ташкилоти ва 48 партия группасида 570 коммунист бўлиб, улар коллектив орасида катта обрў қозонишган, хўжалик ишларида фаол ва актив қатнашишмоқда. Партия мажлисларида коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлик ролини ошириш, партиявий сиёсий ишни яхшилаш, планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янгича шароитига ўтиш каби масалалар, қизғин муҳокама қилинади. Коммунистларнинг ташаббуси билан корхона цехларида хўжалик ҳисоби жорий этилган. Биринчи бўлиб асбобсозлик цехи хўжалик ҳисобига ўтказилди. Натижада, маҳсулот ишлаб чиқариш, кўпайди, унинг таннархи камайди. Ҳозир бош энергетика хизмати барча цехлари билан хўжалик ҳисобига ўтмоқда.

Корхоналар катта муваффақиятларга эришмоқда. Беш йиллик мобайнида меҳнат унумдорлиги икки баравар ўсди, фойда анча кўпайди, ишчиларнинг иш ҳақи ошди.

Район партия комитети бу партия ташкилотининг тажрибасини ўрганиб оммалаштирди.

КПСС XXIII съезди қарорларини амалга ошира бориб, район партия комитети ўз фаолияти услуб ва методларини такомиллаштирди, ташкилий партиявий ишларни яхшилашга эришди, бошланғич партия ташкилотларининг таъсирчанлигини яхшилади. Буларнинг ҳаммаси ишлаб чиқаришга партия раҳбарлигини яхшилаш, корхона, ташкилот, муассаса ва ўқув юртларида партия иши самарадорлигини ошириб, планни муддатидан илгари бажариш имконини берди.

● Район партия ташкилоти ўз сафларига 12 минг 500 коммунистни бирлаштирган, жумладан, уларнинг 50 процентини ишчилар ташкил қилади. Сўнгги уч йил мобайнида партия сафлари 1349 кишига кўпайди. Партия сафига қабул қилинганларнинг 780 нафари ишчи, 370 комсомол аъзоси, 356 киши хотин-қизлардан иборат.

● Районда 285 бошланғич партия ташкилоти мавжуд. Сўнгги уч йил мобайнида қўшимча яна 93 цех партия ташкилоти ва 59 партия группаси тузилди. Партия ташкилоти — беш йиллик планларини бажариш ҳамда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда ҳал қилувчи ролни ўйнамоқда.

(Давоми 2-бетда).

* Санъат оламида

ТАРАДДУД

Бундан икки йил муқаддам пойтахтимизда ташкил қилинган республика бадиий ҳаваскорлик уйи халқ талантларининг ажойиб масканига айланиб бормоқда. Ҳаваскорлик уйи республикадаги барча корхоналар ва ташкилотларнинг маданият саройларига яқиндан амалий ёрдам бермоқда.

Ҳаваскорлик уйи КПСС XXIV съезди олдидан республика ҳаваскорларининг бир неча кўрик конкурсларини ўтказишга тайёргарлик кўра бошлади.

Театр коллективларининг кўриги ажойиб санъат байрамига айланади. Унда Тошкентдаги Чкалов номли авиация заводи, «Ташсельмаш», Тўқимачилик комбинати, «Қизил тонг» фирмасига қарашли маданият саройларининг халқ театрлари қатнашадилар.

Булардан ташқари ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбллари ва оркестрлари, агитбригадалар, киноҳаваскорлар, эстрада коллективларининг кўриклари ўтказилади.

АЭРОПОРТГА ТРОЛЛЕЙБУС ҚАТНАМОҚДА

КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўраётган трамвай-троллейбус бошқармасининг коллективи шаҳар аҳолисига яна бир қулайлик яратиб берди.

Бугун

шаҳар электротранспортчилари янги 14-троллейбус маршрутини ишга туширишди. Бу маршрут Калинин, Беруний майдонлари —Шота Руставели — Аэропорт бўйлаб ҳаракат қилмоқда.

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК

Янги маршрутнинг оралиғи 8 километрдир. Унда Энгельс шаҳрида ишланган 10 та ЗИУ-5 маркали юмшоқ ўриндиқли троллейбуслар аҳолига хизмат кўрсатмоқда. Машиналар орасидаги интервал 6,7 минутдир.

— Янги йил арафасида Сергели — Тошкент троллейбус линияси ишга тушади. Ҳозир монтаж ишлари тугай деб қолди, — дейди трамвай-троллейбус бошқармаси бошлиғининг ўринбосари М. Валиев.

КИНОШУНОСЛАР АНЖУМАНИ

Куни-кеча республикамиз кино танқидчиларидан Ж. Тешабоев, Х. Абдулқосимова, Х. Акбаровлар Москвада бўлиб ўтган киношуносларнинг Бутуниттифоқ илмий-назарий семинаридан қайтиб келдилар.

«Ҳозирги замон жаҳон кино санъатида ғоялар кураши» деб номланган семинар икки ҳафта давом этди. Унда иттифоқимизнинг барча республикаларидан делегатлар қатнашди. Улар жаҳон киночиларининг кейинги йилларда яратган энг яхши асарлари билан танишдилар мунозаралар ўтказдилар.

ОРКЕСТР ТАРОНАЛАРИ

Тошкент Давлат консерваториясининг ўзбек-чолғу асбоблари оркестри ўзининг мароқли концертлари билан томошабинларни хушнуд этмоқда. Профессор Ашот Петросянц раҳбарлик қилаётган бу оркестр партиянинг бўлажак с ъ е з д и г а бағишланган янги концерт программаси тайёрлади. Программадан совет ва ўзбек бастакорларининг асарлари ўрин олган.

Форух Содиқов дирижерлик қилётган оркестр концертлари турли жойларда мароқли ўтмоқда.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

АДДИС-А Б Е Б А. (ТАСС). Эфиопия ҳукумати Эритрея вилоятининг баъзи районларида фавқулодда ҳолат жорий этиш тўғрисида қарор қабул қилди. «Жамоатчилик хавфсизлигини таъминлаш ҳамда қонун ва тартибни сақлаш мақсадида» ана шу қарор қабул қилинди.

Бу районлардаги ҳокимият, дейилади, қарорда, миллий мудофаа министри назоратига ўтади.

Эритреядаги маҳаллий миллатчи ташкилотлар фаолиятининг активлашиб кетганлиги туфайли фавқулодда ҳолат жорий этилди.

* * *

ПАРИЖ. (ТАСС). Португалия маъмурлари Португалия Компартияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси Октавио Родригес Патони озод қилдилар. 1961 йил декабрида қамоққа олинган Португалия коммунисти саккиз йилга озодликдан маҳрум этилган эди. Октавио Родригес Патони озод этиш тўғрисидаги илтимоси рад этилгандан сўнг унинг хотини ўзини-ўзи ўлдирган эди.

Португалияда ва бошқа мамлакатларда кўпдан-кўп арбоблар ва ташкилотлар Родригес Патони озод қилиш тўғрисидаги талабларни қўллаб-қувватлаш юзасидан катта кампания олиб борган эдилар. «Юманите» газетасининг хабар беришича, Пениш қамоқхонасида ҳозирги вақтда Португалия Компартияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси Жорже Пирес ва бошқалар азоб чекиб ётибдилар.

Н Ь Ю - И О Р К. (ТАСС). Америка коммунисти Анжела Дэвис ҳаёти хавф остида қолди. Нью-Йорк штатининг апелляция суди А. Дэвисни Калифорния штати маъмурлари қўлига топшириш тўғрисида шаҳар суди чиқарган қарорни тасдиқлади. Анжела Дэвиснинг адвокати унинг ишини шикоят тарзида дарҳол юқори суд органига юбориш ниятида эканлигини айтди. Агарда А. Дэвис Калифорния маъмурлари қўлига бериладиган бўлса, у вақтда А. Дэвис қатл этилади, ёки узоқ муддатга озодликдан маҳрум қилинади.

РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИДА

(Боши 1-бетда).

Корхоналарни янги шароитларда ишлашга ўтказишда партия ташкилотлари кўп иш қилишди ва қилишмоқда. Ишлаб чиқариш процессларини такомиллаштириш, янги техника ва технологияни жорий қилишда ҳам анча муваффақиятларга эришилди. Барча маҳсулотнинг 88 процентини ишлаб чиқадиган 53 корхона янги шароитларда ишлашга ўтди. «Учқун» фирмаси биринчилар қатори янги шароитда ишлашга ўтиб, беш йиллик мобайнида ялпи саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни деярлик икки ҳисса оширди, фойда эса учдан бир ҳисса кўпайди.

«Ташхимфарм» заводи маҳсулот ишлаб чиқаришни 19 процент, рентабелликни икки баравар оширди.

Аввалги партия конференциясидан буён ўтган уч йил мобайнида корхоналарда қирқта механизациялашган ва автоматлашган поток линиялар ўрнатилди. 1800 технологик жиҳозлар ишлаб чиқаришга жорий этилди.

Авторемонт заводлари, Октябрь революцияси номли завод ва бошқа корхоналарда ишлаб чиқаришни такомиллаштиришда партия ташкилотлари катта иш олиб бордилар.

Меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш ва бошқариш юзасидан ҳам анча яхши натижаларга эришилди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва халқ хўжалигида тежамкорликка қатъий риоя қилиш ҳақида»ги Хати район партия ташкилотининг диққат марказида турди.

Район корхоналарининг коллективлари КПСС XXIV съездини муваффақиятли кутиб олиш учун мусобақага қўшилиб, 10 декабрда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш бўйича беш йиллик топшириқни бажардилар. Беш йиллик мобайнида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 11,4 процент ошди. Меҳнат унумдорлиги бўйича топшириқ бажарилди. 34 корхонадан 27 таси беш йиллик план ва социалистик мажбуриятни муддатидан олдин бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. Жумладан. В. И. Ленин номли электрон техника заводи, «Қизил тонг», «Учқун» фирмалари, 2-авторемонт заводи ва бошқа корхоналар бор.

Социалистик мусобақанинг биринчи сафларида коммунистлар боришмоқда. Районнинг бир минг етти юзга яқин ишчиси ҳозир 1971—1973 йиллар ҳисобига ишламоқда. Коммунистик меҳнат учун курашда 13 минг ишлаб чиқариш илғорлари иштирок этмоқда.

Конференцияда ишлаб чиқариш муваффақиятлари бошланғич партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий фаолиятига боғлиқ эканлигига оид мисоллар келтирилди. Жумладан, электротехника, «Ташхимсельмаш» заводлари, канол фабрикаси, «Электроприбор» заводи, картон муқовалаш фабрикаси мисолга келтирилди.

«Ташхимсельмаш» заводи коллективи маҳсулот реализация қилиш планини бажармади. Корхона ўтган 11 ой мобайнида машиналар учун 250 комплект подвесткани кам берди ва 27 минг сўмлик слесарлик-монтаж ускуналарини оз тайёрлади.

Канол фабрикаси ва электротехника заводи партия ташкилотлари бу йил тайёрланган бир сўмлик маҳсулот ҳисобига корхонанинг асосий фонди 33 ва 23 тийин камайганлигини эътиборга олмадилар. Демак, бу корхоналарнинг раҳбарлари, партия бюроси аъзолари, коммунистлар корхона экономикасига чуқур назар ташламаяптилар.

Электротехника заводида алмашиш коэффициенти 1, 15 ни ташкил қилади. Канол фабрикасида ҳам аҳвол шундай.

Конференция делегатлари район ва бошланғич партия ташкилотлари фаолиятидаги ютуқларнигина гапириб қолмай, камчиликларни ҳам тилга олдилар, ҳали ҳал этилмаган масалалар тўғрисида сўз юритдилар. Район партия комитети ва баъзи ходимларнинг иш услуби қатъий танқид қилинди.

«Қизил тонг» фирмаси партия комитетининг секретари **А. Ахмонова** ўз сўзида шундай деди:

— Район партия комитетининг ходимлари ўз иш услубларини қайтадан тузишлари, партия ташкилотларидаги ишни чуқур ўрганишлари ва уларга кўпроқ ёрдам беришлари лозим.

Электрон техника заводининг директори **В. Г. Мушкарев** таъкидладики, корхоналарда кўплаб ҳар хил комиссиялар бўлади. Улар ишга ёрдам бериш ўрнига ҳалақит беришади. Электрон техника заводида бу йил 60 га яқин комиссия бўлди.

Иккинчи авторемонт заводининг токари **П. И. Кругловнинг** айтишига кўра, район партия комитетининг ходимлари ишчилар ўртасида кам бўлишади, улар билан аҳён-аҳёнда учрашадилар.

Конференция ишчанлик, принципиал танқид ва ўз-ўзини танқид вазиятида ўтди.

Район партия комитети ва тафтиш комиссияси докладларини муҳокама қилишда 18 делегат қатнашди. Район партия комитетининг янги составни ҳамда шаҳар ва область партия конференцияларига делегатлар сайланди.

Конференцияда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюро аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Н. М. Матчонов** нутқ сўзлади.

Конференция ишида Ўзбекистон КП шаҳар комитетининг секретари **Р. Н. Бобожонова** қатнашди.

Р. ПЛУНГЯН.

* * *

Конференциядан сўнг бўлиб ўтган райком пленумида Б. Ғ. ХАЛИЛОВ, М. М. ҚАҲҲОРОВ. И. И. МЕЛЬНИКОВА Ўзбекистон КП район комитетининг секретарлари қилиб сайландилар.

СУРАТДА: Ленин район коммунистларининг партия конференциясида.

салди. Район касаба союз совети, комсомол ташкилоти ва халқ контроли органларининг хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги роли ошди.

Бошланғич партия ташкилотлари, деб таъкидлашди коммунистлар, хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини бажаришда асосий ролни ўйнамоқдалар. Ҳисобот даврида бу ташкилотлар янада мустаҳкамланди, кўп тажрибалар орттирди. Цех партия ташкилотлари ва партия группалари кўпайди. Район партия комитети ўз ишининг услуб ва методларини такомиллаштира бориб, бошланғич партия ташкилотларининг эътиборини партия ва ҳукумат кўрсатмаларини амалга оширишга, партия ва давлат интизомини мустаҳкамлашга қаратди. Ўтган уч йил мобайнида район партия ташкилоти ўз сафини 1467 коммунистга кўпайтирди, етмиш учта цех ташкилотлари ва саксонта партгруппа тузилди. Докладчи ва сўзга чиққанлар 11-«Висотстрой» трестига қарашли 69-қурилиш бошқармаси, Ильич номидаги тажриба механика заводининг қозон цехи, «Узбекеельмаш», «Компрессор» заводлари ва бошқа корхоналардаги партия группаларининг тажрибасига, айниқса, эътибор бердилар.

Конференция делегатлари район партия комитети фаолиятига ижобий баҳо берган ҳолда унинг ишидаги айрим камчиликлар ҳақида ҳам тўхталиб ўтдилар.

Савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат, кўпгина даволаш-профилактика ташкилотлари, шунингдек, прокуратура, милиция ва суд ишларини жиддий тарзда яхшилаш керак.

Делегатлардан трикотаж фирмаси партия комитети секретари **Е. Волкова**, алоқа институти партия бюроси секретари **М. Абдурасулов**, «Узбексельмаш» заводи директори **Н. Мирзараҳимов**, Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи, район маориф бўлимининг мудири **И. Туртоев** ўртоқлар, идеология ва ташкилий-партиявий ишларни янада такомиллаштириш зарурлиги ҳақида гапирдилар.

11-«Висотстрой» тресги партия комитетининг секретари **Т. Зяпин** тез суръат билан қурилиш бошланган шароитда партия ишида тўпланган тажрибалар ҳақида гапирди. Қурилиш объектларининг ўзида кўчма бюролар ўтказиш тажрибаларни айтиб берди. У район партия комитети, қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари меҳнаткашлар билан учрашиб, суҳбатлашишга кам эътибор бераётганлигини айтди.

Делегатлардан Ильич номидаги тажриба-механика заводининг қозончи слесари **А. Паршенков**, район ижроия комитетининг раиси **Б. Иброҳимов**, 5-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси **Л. Целгородцева**, район комсомол комитетининг секретари **Т. Коваленко** ва бошқалар навбатдаги беш йилликда район меҳнаткашлари олдида турган вазифалар ҳақида гапиришди.

Конференцияда Ўзбкистон КП Марказий Комитетининг секретари **И. Р. Қурбонов** сўзга чиқди. Унда Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари **К. П. Дудин** иштирок этди.

Конференция район партия комитетини, ревизия комиссиясини, шунингдек, шаҳар ва область партия конференцияларига делегатларни сайлади.

С. ЗАМОСТЯНОВА.

* * *

Ташкилий пленумда Ўзбекистон КП Киров район комитетининг биринчи секретари қилиб Ш. С. АҲМАДАЛИЕВА, секретарлари қилиб Ю. А. ЧУРСИН ва Л. Ш. БЕКҚУЛБЕКОВА сайландилар.

Киров райони

Катта ишлар олдидан

Киров районининг ўн минг кишилик коммунистлар отряди вакиллари ўзларининг XXVII партия конференцияларида очиқ-ойдин амалий масалаларни гаплашиб олдилар.

Конференция делегатлари район партия комитетининг уч йилдан буён қандай ишлар қилганлигини кўриб чиқдилар ҳамда экономика, маданиятни такомиллаштириш, ташкилотчилик ва идеологик фаолиятни кучайтиришнинг навбатдаги масалаларини муҳокама қилдилар.

Ўзбекистон КП Киров район комитетининг биринчи секретари **Ш. С. Аҳмадалиева** ҳамда ревизия комиссиясининг раиси **С. Л. Ярославский** ўртоқлар ўз ҳисобот докладларида саноат, қурилиш, транспорт, шунингдек, барча ташкилот ва муассасалар фаолиятини анализ қилдилар.

Район саноати беш йилликни муваффақият билан бажарди. Кўпгина коллективлар давлат беш йиллик ва йиллик планларини муддатидан илгари адо этди. Беш йиллик мобайнида саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 42 процентга юксалди, меҳнат унумдорлиги 25 процент ошди, пландан ташқари икки миллион сўмликдан ортиқ фойда олинди.

Район саноат корхоналарида ҳисобот даврида илмий-техника тараққиётини юксалтириш соҳасида йирик тадбирлар ўтказилди. Мингдан ортиқ янги, юксак унумли қурилмалар ўрнатилди, икки юз ўттиз тўққиз номдаги янги хил машиналар, жиҳозлар, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бу даврда ўн олтита комплекс механизациялашган ва автоматлаштирилган поток линиялари ишга тушди.

Беш йиллик мобайнида район саноат корхоналарида меҳнатнинг коллектив формалари кенг йўлга қўйилди. Машинасозлик ва металл ишлаш корхоналарида йигирма бешта ихтисослаштирилган йигирма тўрт комплекс, бригада, қурилишни бошидан охиригача ўзи олиб борадиган ўн саккиз бригада ишлаб турибди. Ишчиларнинг 57 проценти кўп станокли линияларда меҳнат қилади. Ихтирочи ва рационализаторлар, ишлаб чиқариш новаторлари техника тараққиётига катта ҳисса қўшдилар.

В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига тайёргарлик кўриш борасида социалистик мусобақа ва унинг олий формаси бўлган коммунистик меҳнат учун кураш ҳаракати кенг тус олди. Ҳозир саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларида 154 цех, 664 участка ва бригада коммунистик меҳнат мусобақасида иштирок этмоқда. Бу райондаги йигирма икки минг меҳнат аҳлини ташкил этади.

Районнинг саккиз мингдан ортиқ меҳнаткаши коммунистик меҳнат зарбдори деган ном олган. Беш мингдан ортиқ киши беш йиллик топшириқни бажариб бўлди ва 1971—72 йиллар ҳисобига ишлаяпти.

Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари капитал қурилиш ишларига алоҳида эътибор бердилар. Беш йиллик мобайнида район бўйича капитал маблағ ҳажми 175 миллион сўмни ташкил этди. Бу эса ўтган беш йилликдагидан 40 процент ортиқдир.

«Узбексельмаш», «Компрессор», экскаватор ремонти, асбобсозлик заводларида, «Шарқ» мебель фирмасида, «Юлдуз» тикувчилик фирмасида мавжуд ишлаб чиқариш қувватлари реконструкция қилинди ва янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга солинди.

Бир қанча коллективларнинг планни бажарганликлари уларнинг конференцияда берган рапортидан ҳам кўриниб турипти. «Юлдуз» тикувчилик фирмасининг коммунистик меҳнат зарбдори **Х. Бозорбоева**, тикувчилар йиллик реализация планини бажарганликларини айтди. Асбобсозлик заводининг илғор ишчиси **К. Савина** корхона конференция арафасида товар маҳсулотлари ишлаб чиқариш беш йиллик планини бажарганлигини маълум қилди. Тамаки фабрикаси коллективи ҳам шу куни маҳсулот реализация қилиш йиллик планини адо этди.

Конференцияда сўзга чиққан делегатлар райондаги бошланғич партия ташкилотлари коммунистик қурилиш ва янги инсонни тарбиялаш соҳасида идеология ишининг турли манба ҳамда методларидан фойдаланаётганлигини айтишди.

Мактаблар, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ўқув-тарбия ишлари савияси юк-

- **XXVII район конференциясида иштирок этган 403 делегатнинг 100 дан ортиғи коммунистик меҳнат зарбдорлари, новатор ва рационализаторлардир.**
- **21 киши фан доктори ва кандидати деган унвонга эга.**
- **301 делегат орден ва медаллар билан мукофотланган.**
- **80 делегат Ўзбекистон ССР Олий Совети, шаҳар ва район советларининг депутатларидир.**
- **Конференция қатнашчилари орасида 1918 йилдан партия аъзоси Е .Самойленко ҳам бор. У кўпгина район партия конференцияларига делегат бўлган.**
- **Делегатлар орасида Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари — қурувчилар Ҳ. Қорабоев, Ленин мукофоти лауреати, академик И. Ҳамробоевлар ҳам бор.**

СУРАТДА: Киров район партия конференцияси делегатларидан (чапдан ўнгга) 5-мактаб директори В. И. Афанасьева, «Главташкентстрой»га қарашли қурилиш механизацияси бошқармасининг пешқадам кранчиси И. Г. Селезнёв, шу қурилиш бошқармаси бошланғич партия ташкилоти секретари А.К. Возняков ва меҳнаткашлар депутатлари район ижроия комитетининг масъул секретари М. Рашидов ўртоқлар.

Фрунзе райони

Ташаббус, ижод, изланиш

Илмий-техника прогресси, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш масалалари мунтазам Фрунзе район партия ташкилотлари диққат марказида турибди. Фрунзе район партия комитети секретари **Т. И. Акимова** ҳисобот докладида, айниқса ишчи ва мутахассисларнинг ташаббуси, ижодий изланиши, уларнинг ишлаб чиқаришни такомиллаштириш учун доимо ғамхўрлик қилишлари туфайли саккизинчи беш йиллик планини асосий технологик кўрсаткичлар бўйича муддатидан илгари 14 декабрда муваффақият билан бажариш имконини берди.

Йигирма саккиз саноат корхонаси вақтдан анча ўзиб, беш йиллик планни муддатидан аввал бажардилар. Эксперименталь - механика, «Узбеккинодеталь», ЦНИИХпромнинг эксперименталь механика устахонаси. «Узбекзолота» бирлашмаси, мебель фабрикаси ва бошқа корхоналар коллективлари беш йиллик планни бажарганликлари ҳақида биринчилар қаторида рапорт бердилар.

Районда ташаббус, меҳнатнинг янги усул ва методлари туғилди. Тўқимачилик комбинати тўқувчиси Р. Акмукова фақат юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш ташаббусини бошлади. Унинг ташаббусига юзлаб ишчилар қўшилди.

«Таштекстильмаш» заводи механика цехи ишчилари корхона ишчиларини КПСС XXIV съезди номли коллектив номини олиш учун мусобақа бошлашга ва ҳар бир станокда шахсий тежам варағи ташкил қилишга чақирдилар. Шу кунларда завод цехларида ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни яхшилаш ва тежамкорликни кучайтириш бўйича кўрик ўтказиляпти. Машинасозлар «Ҳар бир ишчи сменаси — юқори меҳнат унумдорлигига эришсин!» шиори остида меҳнат қилмоқдалар. КПСС XXIV съезди очиладиган куни ҳамма цех ва участкалар тежалган хом ашё, материал ва ёнилғи ҳисобига ишлаб, мамлакат енгил саноатига ўн икки — ўн беш машина етказиб бериш учун меҳнат қилмоқдалар. Конференцияда завод директори **И. И. Пьяних** делегатларга мана шулар ҳақида гапириб берди.

Районнинг ҳар бир корхонасида асосий эътибор ишлаб чиқаришга фан ва техника ютуқларини жорий этиш, асбоб-ускуналардан самарали фойдаланиш, кам маблағ ва материал сарфлаб юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга қаратиляпти. Ҳисобот даврида районда ўн икки поток линия, ўн беш конвейер, 1200 ихтисослаштирилган ва агрегат станок, ўн беш ярим автомат ишга туширилди. 3000 тадан ортиқ асбоб-ускуна модернизация қилинди, 300 дан ортиқ янги маҳсулот ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Ярим кустар, техник жиҳатдан қолоқ корхоналар ўрнида «Ўзбекистон» кўн бирлашмаси, Сергели қурилиш материаллари ва темир-бетон конструкциялари комбинати, 3-ғишт заводи сингари замонавий корхоналар юзага келди. Илмий-техника революцияси коммунистлардан олдинда кўндаланг бўлаётган масалаларни ҳал қилишга янгича ёндошишни, кенг фикр доирасига эга бўлишни талаб қилаяпти. Партия ташкилотлари Ленин орденли «Таштекстильмаш» заводи партия комитети иш тажрибасини қўллаб-қувватлашлари лозим. Бу ерда бутун коллектив иштирокида 1970-1975 йилларга мўлжалланган илмий-техника прогресси плани тузилди. Бундан ташқари Тўқимачилик комбинати, «Ўзбекистон» кўн бирлашмаси партия ташкилотларининг иш тажрибалари ҳам диққатга сазовордир.

- **Икки район, Фрунзе ва Сергели районларида беш йиллик мобайнида 115 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди, 90 миллион сўмлик асосий фондлар ишга туширилди.**
- **Иккита ўрта мактаб қуриб битказилди. Уларда икки минг бола ўқийди. 2 болалар боғчаси, педагогика институтининг ўқув корпуси, болалар спорт мактаби, 24 магазин, 15 ошхона, қаҳвахона ҳамда чойхона ишга туширилди.**
- **Янги техника, ташкилий-техника тадбирлари, меҳнатни илмий ташкил этиш планларини жорий этиш натижасида 14 миллион сўм миқдорида фойда олинди.**

— Бизнинг комбинатимизда, —дейди Тўқимачилик комбинати партия комитетининг секретари **Н. А. Фомина**, — беш йиллик даврида эски асбоб-ускуналарни янгиси билан алмаштириш, фабрикаларда юк ташишни механизациялаш, янги технологик жараёнларни жорий қилиш, меҳнат шароитини яхшилаш ва маҳсулот сифатини ошириш борасида катта ишлар амалга оширилди. Беш йиллик мобайнида 883 та янги асбоб-ускуна ўрнатилганлиги меҳнат унумдорлигини ошириш ва ишчилар меҳнатини анча енгиллаштириш имконини берди. 120 ростлаш машинаси янгиси билан алмаштирилганлиги натижасида бир технологик жараённи қисқартириш ва эллик кишини ишидан озод қилиш имкони юзага келди. Қўл меҳнатини механизациялаштиришга катта аҳамият берилди. Фақат юк ортишни механизациялаштириш ҳисобига 300 киши ишидан озод қилиниб, қолоқ участкаларга юборилди.

Бироқ, ҳақиқий аҳвол шуни кўрсатяптики, ҳали партия ташкилотлари ҳам техника прогрессини жадаллаштириш учун барча зарур бўлган даражада ғамхўрлик қилмаяптилар. Темир-бетон шпаллари ва конструкциялар заводида янги техника ва ташкилий-техника тадбирлари плани йўқ, мастерлар, цех бошлиқлари билан техник-иқтисодий ўқувлар ўтказилмайди. Район партия комитети бюросида шу ҳусусда икки маротаба гап булди. Бундан ташқари резина-техника буюмлари заводида янги техникани жорий этишга етарли аҳамият берилмаётганлиги масаласи ҳам муҳокамага сабаб бўлди.

Районда хўжалик ислоҳотини амалга ошириш борасида катта ишлар қилинди, натижада ҳамма корхоналар хўжалик юритишнинг янги системасига ўтдилар, ишлаб чиқариш суръатларини ва меҳнат унумдорлигини оширдилар. «Текстильмаш» заводи, «Ўзбекистон» кўн бирлашмаси, 2-тикув фабрикаси, эксперименталь-механика заводи, парфюмерия фабрикаси партия ташкилотлари янги шароитда ишлашнинг энг самарали форма ва методларини изламоқдалар, иқтисодий ислоҳотнинг туб масалаларини ҳамиша диққат марказида тутмоқдалар. Улар сиёсий ишни хўжалик иши билан мустаҳкам боғлаб олиб бориб, корхона экономикасига таъсир кўрсатмоқдалар, илғор тажрибаларни оммалаштириш учун курашда ва ички резервларни ишга солишда муваффақиятларга эришмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва халқ хўжалигида иқтисод ва тежамкорлик режимини кучайтириш ҳақида»ги Хатига жавобан Фрунзе ва Сергели район меҳнаткашлари материал ва маблағлардан тежаб-тергаб фойдаланиш учун юриш бошладилар.

Илмий-техника прогрессини жадаллаштиришда илмий-техника, лойиҳалаш, конструкторлик ва технология бюролари коллективлари, шу билан бирга завод лабораториялари коллективлари зиммасига катта масъулият юкланган. Бу коллективларнинг муваффақият билан меҳнат қилаётганларини қуйидаги фактлардан ҳам билса бўлади. Беш йиллик мобайнида районда тадқиқот ва лойиҳалаш ишлари ҳажми икки баравар ортди. Ҳаражатларни камайтириш ҳисобига ўн миллион сўмдан ортиқ маблағ тежалди. Ленин орденли Ўрта Осиё «Гидропроект» институти 23 октябрда 25,5 миллион сўмлик ҳажмдаги лойиҳа-қидирув ва илмий-тадқиқот ишлари беш йиллик планини бажарди, меҳнат унумдорлигини 15,9 процентга оширишга, 3,9 миллион сўм фойда олишга муваффақ бўлди.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министри **Ф. Х. Хўжаев** ўз нутқида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, янги техникани жорий этиш ҳақида ажойиб фактларни гапирди. Шунингдек, 1-пойафзал фабрикаси ремонт-механика цехи слесари, рационализатор, коммунистик меҳнат зарбдори **М. Г. Мельников**, «Ўзбекистон» кўн бирлашмаси коммунистик меҳнат зарбдори **У. С. Тошматов**, Озиқ-овқат саноати министрлиги партия бюроси секретари **Т. Шамсиев**лар ҳам ўз нутқларида ишлаб чиқаришга янги техникани жорий қилиш, оғир қўл меҳнатини механизациялаш масалаларига тўхталдилар. Сўзга чиққан делегатлар асосий эътиборни ишдага камчиликларга ва ҳал қилинмаган масалаларга, келгусида бажариладиган вазифаларга қаратдилар, ишни янада яхшилаш бўйича янги таклифлар киритдилар.

* * *

Конференцияда Ўзбекистон КП Марказий Комитети секретари **И. Г. Анисимкин** нутқ сўзлади. Конференция ишида Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети секретари **В. В. Окунский**, Ўзбекистон КП Марказий Комитети оғир саноат бўлими мудири **И. Р. Раҳматов**, Ўзбекистон ССР тайёрлаш министри **М. А. Абдураззоқов** ва бошқа масъул раҳбар ходимлар қатнашдилар.

Конференция район партия комитетининг янги составини, шунингдек, шаҳар ва область партия конференцияларига делегатларни сайлади.

Н. ЮЖКОВА.

* * *

Бўлиб ўтган пленумда район партия комитети бюросининг янги состави сайланди.

Пленумда Ўзбекистон КП Фрунзе район комитетининг секретарлари қилиб Т. И. АКИМОВА, А. Р. ХОЛТОЕВ ва Э. Ш. ШОДМОНОВлар сайланди.

Фрунзе район партия конференциясининг бир группа делегатлари (чапдан ўнгга) 23-поликлиника партия ташкилоти секретари Н. И. Захарова, 135-мактаб директори Е. И. Ломакин, 1-пойафзал фабрикаси коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи А. А. Соколова, «Спецстрой»га қарашли 11-қурилиш бошқармаси бинокори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, С. Ҳожиев ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тўқимачилик комбинатининг пешқадам йигирувчиси Д. Жўраева ўртоқлар.

ОРЗУ

Ана, ой ҳам ботмоқда аста,
Она, менга бу ҳам армондир.
Чироқчалар жилмаяр пастда,
Она, менга бу ҳам дармондир.

Олисга боқ! Ҳув элас-элас,
Орзуларим юлдузи порлар.
Не-не юлдуз қилади ҳавас,
Ўқтин-ўқтин у мени чорлар.

Тўлқин янглиғ минг бор тўлғаниб,
Уммонларни кўтариб бошга.

Орзуларим уфқига боқиб,
Талпинаман мен ҳам қуёшга.

Оқ йўл тила, менга онажон,
Орзуларим бўлмасин тутқун.
Куйларим-ла кўмилсин жаҳон,
Оқ йўл тила, менга онажон.

Н А В О

Сув бўйида ўлтирар йигит
Нигоҳини тортар оқин сув,
Тўлқинлардай пайдарпай умид, —
Хаёлининг уфқида сулув.

Туйғулари қувнаб оқади,
Шайдо бўлиб ёр жилвасига
У қалбини сувга очади.
Илинсин деб ёр кўзасига...

Тилак ЖЎРА.

СОҒИНДИНГМИ?

Қулоқларим зинғиллаб кетди...
Суюклигим, соғиндингми, ё?
Шу дам таним зирқираб кетди,
Суратимга сиғиндингми, ё?
Уйғондингми, бугун эрталаб?
Кўзларинг тўрт йўлим кутдингми?
Хаёлингда суйиб, эркалаб,
«Севиклим» деб номим тутдингми?
...Қулоқларим зирқираб кетди.

Намоз САЪДУЛЛАЕВ.
ТошДУ студенти.

ТЎРТЛИКЛАР

Ишонч ҳосил қилмай кўриб кўз билан,
Жумбоқ ҳал этилар қуруқ сўз билан.
Оқибат не бўлур, ҳаммага аён:
Қоришиб кетади ипак бўз билан.

* * *

Мабодо айрилсам она-Ватандан.
Жоним узилди денг шу заҳот тандан
Қандай яшай олур ажралса агар —
Балиқ сувдан ёки бўлбул чамандан?

Мўмин АБДУРАСУЛОВ.

КЕРАК

Элнинг ташвишида ақлу-зако дунё қадар керак,
Бу маънида неки ёмон бордур андин ҳазар керак,
Эл ғамида кимки деди сўзни мустаҳкам маснадга,
Йўл олмоқ жасорат боби ишкомидин хабар керак.
Агар боғладинг бел Ватан мақсади такомилига,
Сенга шууру, илму-фан, камолоту-ҳунар керак,
Ким сурди отин ўзим дея ўз нафси саҳросида,
Асло суд бўлмағай андин ҳазарким муқаррар керак,
Магар юз очса ҳасаду бахил, мансаб рўкач қилмоқ.
Эл тафаккурида они дарҳол зеру забар керак.
Кимгадир мадҳу сано ё фисқу-фасод касб этмишни
Эсига келтириб қўймоқ учун белга камар керак.
Назм мулкин тожи эрур мазмун, нақшиким зийнат анга,
Бу борада маҳоратли, жасоратли заргар керак.

Ҳақ гапки, назм мулки гулзор эрур, ажриқ эрмас,
Бу маънида олтин қовоқ урмоқ учун чевар керак.
Панд низомида Юнусо айтдингки неча хайри гап,
Сўз ётиғидин келдинг сен энди сўз мухтасар керак.

Юнус ЮСУПОВ,

Кекса юрак мавжлари

ҚЎЛЁЗМА БАЁЗ

Фикрлар хазинаси, йиллар гувоҳи,
Шалдироқ,
сарғиш ва йилтироқ қоғоз.
Эллар ғуссасининг мунгли паноҳи,
Асрлар фарзанди — қўлёзма баёз!
Сенда юрак дарди, ҳаяжон фақат,
Болалик севинчи, йигит қайғуси,
Қонли нуқталарда хотира қат-қат,
Нақш ўйган
ҳеч ўчмас ижод инжуси.
Сенда афсонавий Ҳумоюн, оҳу —
Қидирди, тинмади жўшқин мард алплар,
Олдида тиз чўкди сеҳр ва жоду.
Эрам боғларида тин олди қалблар.
Сенда сарв, тераклар, сада, жийдалар,
Қақроқ чўллар бўлди жаннатдек сўлим.
Яшил гилам ёзди бийдек далалар,
Бахтимдек яшнади инсоний йўлим.
Ҳасрату орзунинг макони — баёз,
Ота-боболарнинг юраги, дарди.
Ҳа, сендан этибди шиддатли парвоз —
Ўткир тафаккурнинг оташин марди.

Ҳолид РАСУЛ.

ЁШЛИКНИ СОҒИНИБ...

Ёшлик йилларимни хаёл
суриб,
Кўз олдимга келтирсам
ҳар чоқ.
Зар нур эмган гўзал
чамanzордек,
Яшнар, жилваланар
ҳаммаёқ.
Баҳор фасли каби
маҳалимнинг,
Завққа тўлиб ўтган
кунлари.
Ҳаёт солномамда из
қолдирган,
Унутилмас асло тунлари.
Назаримда гавдаланар
экан,
Ўша лаҳза сароб сингари.
Ҳорғинликларимни суриб
ташлар,
Сирли бир куч қалбимдан
нари.
Шунда севинч билан
ихтиёрсиз,
Жилмаяди ажин босган юз.
Киприк қоқмай шунда
ўйчангина,
Бир нуқтага қадалар қўй
кўз.
Ёшлик шижоатин, куч,
ғайратин,
Бир зумгина ҳис этса
юрак.
Унинг тўлқин каби
ирғишига,
Торлик қилиб қолади
кўкрак.
Нима етсин ҳаётда бир
келиб
Сўнгра мангу кетган
дамларга.
Қушдек қувнаб, гулдек
кулимсираб.
Кун бермасди ёшлик
ғамларга.
Соғинаман бутун
вужудим-ла,
Бирам тотли эди ўша кез.
Гул ёшлигим ширин туш
сингари,
Нега ўтиб кетдинг бунча
тез?
Қани энди шундай бир
мўъжиза,
Рўй берса-ю яшарсам бир
он,
Ушаларди шу зум барча
орзум,
Юрагимда қолмасди
армон.
Ҳар секундин унинг
бағишлардим,
Жон-дилимдан бўлиб
ҳадсиз шод.
Халқим бахти учун,
саодати-чун,
Эркин яшаши-чун умрбод.

Г. АҲМАДИЙ.

Тошкентда қиш бошланди. Боғлар, хиёбонлар сокинлик оғушига чўмди. Ҳаммаёқни оппоқ кўрпадек қор қоплаб олган. Аммо қишнинг соф ҳавосидан тўйиб нафас олганча сайр этишнинг ҳам ўзгача гашти бор. Қувноқ қаҳ-қаҳалар, қор-бўрон ўйнаётганларнинг шод қийқириқлари бир нафас ҳам тинмайди.

Ҳаваскор фотограф Б. Рязанцевнинг ушбу суратида шаҳримизнинг қишки манзараларидан бирини кўриб турибсиз.

ҚЎНҒИРОҚЧА

ЭТЮД

Бу станция узоқ яшамади. Дунёга келганида оппоқина эди у. Пештоқида қизил байроқчалар ҳилпираб турарди. Узун поездларни кўрганда, шодлигидан қўл силкирди гўё. Машаққатли йўлда ҳориган паровоз платформага етгач, булутга ўхшаган паға-паға тутун чиқариб, ҳарсиллаб нафас оларди. Қандайдир, жўшқин нафас эди бу. Ўзида йўқ шод станция қўнғироқчасини жиринглатиб, қўшиқ айтиб рақс тушаётган, бир-бирларини қучиб ўпишаётган, чеҳрасида нур тўла одамларни самимий кутиб оларди.

Уруш бошландию, станциянинг юмуши яна кўпайиб кетди. У фронтга танк, самолёт, ғалла, аскарларни бетиним жўнатиб турадиган бўлди. «Манглайида тер томчилари» жимирлаган... Қўнғироқча жиринглашида ҳам ташвиш аломатлари бор эди. У бирин-кетин жўнаётган составлар кетидан узоқ қараб қоларди. Душман қизил байроқчалар тақиб олган оппоққина станциянинг қаердадир мавжудлигини билар ва уни тезроқ яксон этгиси келарди. Ниҳоят, самолётлардан бомбалар ёғдириб, оғир жароҳатлантириб қўйди уни. Бироқ, қўнғироқча жиринглашдан бир зум ҳам тўхтамади. Паровозлар эса иссиқ нафаслари билан станция жонига оро кириб, ҳайқириб қичқирардилар.

Сўнг, паровозлар энг сўнгги вагонларни етаклаб дом-дараксиз кетгани, одамларнинг бу ерга бошқа оёқ босмаганини кўриб, станция ҳайрон қолди. Битиб улгурмаган яра устига чипқон бўлди бу. Зудлик билан ёрдам бериш керак эди. Бемажол қўнғироқчанинг товуши бутунлай бўғилиб қолди. Бироқ, негадир мадад етиб келмасди.

Станциянинг аҳволи йилдан-йилга оғирлаша борди. Нима учун шундай бўлганини, одамлар нега уни тарк этиб кетиш сабабини тушунтириб берадиган бирон кимса ҳам йўқ эди.

Баҳорда кучли портлашлардан чўчиб тушди у. Олис-олисларда ранг-баранг чироқларни кўриб қолди. Улар дам сўнар, дам яна ялт этиб ёнарди. Одамлар келаётган бўлса керак деб, станция зўр бериб қўнғироқчасини чалмоқчи бўлар, бироқ одамлардан эса дарак бўлмасди. Фақат бир оқшом суяклари бўртган, ўзига ем қидириб юрган тойчоққа кўзи тушди. Тойчоқ станция атрофида узоқ айланиб, ниҳоят, насибасини топди: бир вақтлар қолдирилиб кетилган, эзилган хашакни кавшаркан, у беихтиёр қўнғироқчага туртиниб олди. Тойчоқ бир сесканиб, ўзини ёниб бўлган вагон томон отди, темир зинада тойилиб йиқилди. Сўнг, зўрға ўрнидан туриб, секин-аста чопқиллай бошлади. У чўғдай шафақ томон талпинарди. Станция хижолат чеккандай бўлди. Бундай бўлишини у хоҳламас, умуман, нима қилишини билмасди. Кўзлари ожиз тойчоқни ҳуркитиб қўйиш хаёлидаям йўқ эди унинг.

Эртаси куни станция кимнингдир иссиқ нафасини сезиб, уйғониб кетди ва қўнғироқчани олмоқчи бўлиб турган одамни кўриб қолди. Кўзини каттароқ очиб, паровозни кўрди. Поезд кўкси плакат ва қизил байроқчаларга тўла эди. Офтобда олтин медалдай ярқираб турган, янги жарангдор қўнғироқча станция кўксини безаб турарди...

Баҳодир ЖЎРАЕВ,
Тошкент театр санъати ва рассомчилик институтининг студенти.

МАШАҚҚАТЛИ ВА СИРЛИ ЙЎЛ

Ҳаваскорлар шеърларига обзор

Редакциямизга ҳар куни кўплаб хатлар келади. Уларнинг катта бир қисми ҳаваскорларнинг шеърларидан иборат. Республикамизнинг турли шаҳарларидан юборилган бу шеърлар савияси ҳам турли хил. Эндигина қўлларига қалам ушлаган шеърият ихлосмандлари ҳам, бу соҳада анча-мунча «қоғозларнинг бошига етган» ҳаваскорлар ҳам ўзлари ёзган нарсаларини редакция ҳукмига ҳавола қилганлар.

Тўғрисини айтиш керакки, юборилган шеърларнинг аксарияти талабга жавоб бермайди. Уларда ҳаммага маълум бўлган, икки карра икки тўрт бўлади, дегандек инкор қилиб бўлмайдиган ҳақиқатлар баён қилинади. Аммо бундан ўқувчига нима фойда? Буни ўзи ҳам билади. Унга юракни ҳаяжонлантирадиган, ажаблантирадиган туйғулар назми, олам ва одам ҳақида ўйга чўмдирадиган мушоҳадавий поэзия керак. Тошкентлик Р. Лутфуллаев, А. Оқназаров, З. Ортиқов, М. Хошимова, Р. Тўхтаев, С. Аслонова, Т. Сонбов, андижонлик Н. Ўролов, қашқадарёлик Ў. Авлоқуловларнинг шеърларида ана шу нуқсон — ҳамма билган гапларни қайтариш мавжуд. Ўз-ўзидан маълумки, бу йўл билан шеърхон дидига мос келадиган сатрлар яратиб бўлмайди. Зотан, шеърият доимо янгилик ахтариш, ҳаётда бошқалар сезмаган гўзалликни кашф этиш демакдир.

Шеърда ҳар бир сўз, ҳар бир жумла ўз ўрнида ишлатилган бўлиши, сатрлар ниҳоят даражада бадиий жиҳатдан силлиқланган бўлиши зарур. У ҳажман кичик бўлгани учун арзимас нуқсон ҳам дарров кўзга ташланади, ўқувчи эътиқодини пасайтиради. Бундай камчилик кўпчилик ҳаваскорларда сезилади. Тошкентлик М. Эрназарованинг «Сен кетдинг» деб номланган шеъридан олинган қуйидаги тўртликка эътибор беринг:

Сен кетдинг, сабабин билолмай қолдим.,
Магрурона(?) қайтдим уйга шу оқшом.
Шу кеч илк мартаба кўзга ёш олдим,
Қиз қалби эмасми, нозик, беором(?)

Қофия ва вазн жойида. Илк муҳаббат изтироблари ҳам ҳаққоний тасвир этилган. Аммо «мағрурона қайтдим» дейиш учун асос йўқ. Ахир муаллиф (лирик қаҳрамон) севгилисининг нега кетиб қолганига жавоб тополмайди-ю, мағрур қайтадими? Бундан ташқари, илк мартаба кўзга ёш олинганлиги қиз қалбининг нозиклиги билан изоҳланяпти. Аммо, «беором» сўзининг бунга ҳеч алоқаси йўқ. Фақатгина «оқшом» сўзига қофия қилиш учун «қулоғидан судраб» келингани сезилиб турибди.

Ёки яна бошқа бир мисол. Бу тўртлик тошкентлик А. Расуловнинг шеъридан олинган:

Юздан булут пардасин
олиб,
Чиқиб келди туннинг
эркаси.
Гулзор узра кокилин
ёйиб,
Боқиб турар кўк соҳибаси.

Бунда ой устма-уст ҳам «туннинг эркасига», ҳам «кўк соҳибасига» ўхшатилади. Ҳали ўқувчи биринчи ўхшатишни ҳазм қилиб улгурмасдан, иккинчиси томдан тараша тушгандек пайдо бўлади. Муаллиф чиройли ўхшатиш кетидан қувиб, асосий мақсадни унутади, олдинги фикрни ривожлантирмайди. Агар, шартли равишда ўхшатишни чиройли тақинчоқ деб олсак, битта ўрнига бешта тақинчоқ тақиб олган аёлни тасаввур қилинг. Безак бу ерда кераксиз, оғир юкка айланиб кетади. Шунинг учун, гўзал ўхшатишлар, деталлар ишлатганда меъёрни унутмаслик керак. Самарқандлик Б. Пирназаров, тошкентлик М. Азимовларнинг шеърларида ҳам ана шундай ноўрин ишлатилган сўзлар, силлиқланмаган жумлалар бор. Бу ҳаваскорлар ўз устларида қунт билан ишласалар, ўқувчи олдидаги масъулиятни ҳис қилиб қалам тебратсалар, кўнгилдагидек натижаларга эришишлари мумкин.

Бизга юборилган шеърлар орасида «шеър» деб аташга ҳам тил бормайдиган, палапартиш, мантиқан боғланмаган, қофия-вазнсиз сўзлар йиғиндисидан иборат бўлганлари ҳам бор. Бу муаллифлар шеърнинг аҳамиятини тушунмасдан, масъулият ҳис қилмасдан, дастлабки машқларини бизга юбораверишган. Мана, бир мисол:

Бунча ҳам чиройлисан,
Ҳар ишда вафодорсан.
Бунча ҳам жоним шўхсан,
Сўзларингга тўймасман.

«Шеър» ана шундай давом этади. Олмалиқлик Х. Машариповнинг бу сатрлари кимда завқ уйғотади-ю, кимга янгилик беради. Бунда шеърнинг «Алифбеси» бўлган қонун-қоидаларга ҳам риоя қилинмаган. Тошкентлик А. Ашрапхонов, Т. Давлатёров, Ж. Чўқмаров, Х. Мустанов, И. Зоиров, Ў. Маҳмудбоев, М. Худойқулов, Я. Ортиқов, Т. Абдураззоқов, Қ. Тошбобоев, З. Маҳмудов, андижонлик З. Ашуров, олмалиқлик А. Сувонов, Тошкент областидан Н. Хусаинов, С. Фазлиддиновларнинг шеърларида ҳам жиддий нуқсонлар мавжуд. Бу ҳаваскорлар энг аввало шеърнинг жамиятда тутган ўрни, унинг қиммати тўғрисида тасаввур ҳосил қилишлари, сўнгра қўлга қалам олишлари зарур. Шеърни эрмак деб, хоҳлаган пайтда ёзиш мумкин деб ўйлаган киши катта хато қилади. Чунки, шеър жамиятдаги кишилар дидини тарбияловчи, унинг илғор фикрларини оммалаштирувчи воситадир.

Бир гуруҳ ҳаваскорлар ғазал жанрига мурожаат қилишган. Маълумки, ғазал мураккаб аруз вазнида ёзилади. Бу эса муаллифдан классик адабиётни яхши билишни, унинг сирларини чуқур ўрганишни талаб қилади. Ҳаваскорларнинг бир қисми вазнни яхши ҳис қилади. Аммо сатрларга катта мазмун жойлаштиришда эса оқсашади. Ахир ғазал жанрининг энг асоси ҳам — қатъий белгиланган шакл ичига имконияти борича муҳим, янги гаплар, янги образлар жойлашдир. Шу билан бирга, ҳар бир даврнинг ўз талаблари бўлишини унутмаслик, бугунги кунга мос нарсаларни топа билиш лозим. Акс ҳолда, трафарет образлардан, дидактизмдан нарига ўтиб бўлмайди. Тошкентлик Э. Мансуров, А. Жалилов, бухоролик Б. Ражабов, О. Халилов, фарғоналик О. Эргашев, андижонлик Н. Абдусаломов, сирдарёлик Ж. Хўжамуродовларнинг ғазалларида насиҳатгўйлик, эриш туюладиган гаплар, бекорчи «оҳ-воҳ»лар мавжудки, бу нарса ўқувчи учун бирор янгилик бермайди.

Редакцияга йўлланган шеърларнинг аксарияти тагида «маслаҳат беринг» деган илтимос бўлади. Лекин шеърият ва умуман бадиий ижод шундай нарсаки, унда тайёр қолип йўқ. Унинг бутун қиммати ҳам хилма-хил ва рангба-ранглигида. Ҳар бир ижодкор бу даргоҳга узоқ ва қийин ҳаваскорлик йўлларидан ўтиб келади. Орзулар оғушида қўлига қалам олган ҳаваскорларга ҳам маслаҳат ва тилак: машқ, ўқиш ўрганиш! Шеъриятнинг сеҳрли даргоҳига олиб келадиган ягона машаққатли ва шу билан бирга ажойиботларга тўла йўл ана шу!

Кўзларида порлар нур,
Кулади шодон.
Қайларгадир интилур,
Митти болажон.
Бўлсин унинг келгуси,
Ёруғ ва порлоқ.
Янграб турсин кулгиси,
Мисли қўнғироқ.

Н. Надеждин фотоэтюди.

ЧИНОР

Чинор бўй чўзган кунга,
Осмонга устун мисол,
Қайдан боқмагин унга,
Кўриниб турар яққол.
Қаримайди доим ёш,
Асрларнинг ҳамроҳи.
Қанча-қанча жанг, кураш
Воқеалар гувоҳи.
Бобом ёшлигида ҳам,
Чинор экан навқирон,
Оламдан ўтди бобом,
У-чи, турипти ҳамон.
Дейман чинорни кўриб,
Инсон умри бунча кам?
Яшамас давр суриб,
Чинорнинг ярмича ҳам.
Ким билади қачонлар,
Бу чинорни ким эккан?
Ўтди қанча замонлар...
Қилган иш ўлмас экан.
Майли ким бўлмасин у
Чинорни эккан маҳал
Ўзи ўзига мангу —
Қўйгандир улкан ҳайкал,
Кимки қилса ўлмас иш,
Номи асрлар ошар.
Чинордек билмай қариш
Одам ишида яшар.

Рауф ТОЛИПОВ.

ХУЛҚУ ОДОБИ БИЛАН

Булғуси инсон — чин инсон, хулқу одоби
билан.
Шуҳрати оламга достон хулқу одоби билан.
Ҳох ёшдир, хох кекса, бўлса гар шарму-ҳаё,
Халқ аро юзи нурафшон, хулқу одоби
билан.
Камтаринларга муносибдир камоли эҳтиром,
Олами бўлгай гулистон хулқу одоби билан.
Яхшиликдирким гўзалликнинг нишони —
белгиси,
Гул ҳаёти боғи-бўстон, хулқу одоби билан.
Камтарин Маҳмудий дерман: топгуси ҳар
бир ўғил —
Ҳурмату эъзозга имкон, хулқу одоби билан.

М. МАҲМУДИЙ.

САККИЗЛИК

Болаликда юлдуз талашиб,
Ранжитардим сени, жонгинам.

Бугун эса талашда қолдинг,
Ўша юлдуз каби ўзинг ҳам.

Тенгдошларим гап отса сенга,
Гангиб дейман: «Меники, ахир!»

...Илк бор севган юлдузим каби,
Йироқлатди сени ҳам тақдир.

Худойберди ЭШОНҚУЛОВ.

ШЕЪР ВА «ШОИР»

Шеър ёзибди қаламкаш дўстим
Ханжар каби қамчиси қўлда.
«Парвоз эт сен! Нечун ўстирдим?» —
Деб шеърини қамчилар йўлда.
Шўрлик шеърнинг фиғони лабда
Эшитилар ундан бир фарёд:
«Туғулдим мен саботсиз қалбда
Қандай бўлсин менда жасорат?».

Абдулла МАТЕҚУБОВ.

Қ Ў Ш И Қ

Анча ёшга кирган бу қўшиқ...
Гоҳ ҳайқириб, гоҳи бўғилиб,
Кўз ёш бўлиб, ғам бўлиб келган.
Гўдак янглиғ, йиғлаб туғилиб —
Баъзан шодлик, нон бўлиб келган...
Алишернинг юрагида, у —
Мангуликка туғилган қўшиқ.
Бобир шоҳнинг тилагида, у —
Ватанини соғинган қўшиқ.
Анча ёшга кирган бу қўшиқ...
Мен ҳам баъзан сўзлайман шошиб,
Қўшиқ сира бўлмайди адо!
Яна шодман қўшиқ улашиб —
Менинг қалбим қўшиққа фидо!
Анча ёшга кирган бу қўшиқ...

Шавкат ТУРОБ.

АДАБИЁТ саҳифаси

Пеле, Гарринча, футбол

Игорь ФЕСУНЕНКО

ХАЛҚНИНГ «АЧЧИҚ ҚУВОНЧИ»

Қачонлардир бутун жаҳон матбуоти — ўзининг биринчи саҳифаларида унинг портретини босиб чиқарарди. Қачонлардир, «халқ қувончи» деб номланган фильм яратилган эди у ҳақда. Қачонлардир унинг муборак номи Рим ва Москва, Мехико ва Дакар, Стамбул ва Буэнос-Айресдаги миллион-миллион ишқибозлар тилида фахр ва ифтихор, чексиз ҳурмат билан тилга олинар эди, Рио-де-Жанейрони-ку айтмаса ҳам бўлаверади.

Ҳозирги кунда, энди унинг ўтмишдаги зафарли шон-шавкатидан фақатгина бир хотира қолди: у ҳам бўлса «Маракана» стадионининг холлесига ўрнатилган бронза тахтача, унда Швециядаги жаҳон чемпионатида ғалаба қозонган шавкатли қаҳрамонларининг нурли номлари қаторида унинг ҳам исми бор: «Маноэл Франсиско дос Сантос», («Гарринча») деб ёзиб қўйилган.

Чилидаги жаҳон чемпионатининг ўйинларидан бирида уни майдондан ҳайдаб чиқаришганда Бразилия бош министри Сант-Ягога ўша заҳоти телеграмма йўллаб, Гарринчани келгуси матчга киритмаслик ҳақидаги қарорнинг бекор қилинишини сўраб, дипломатик имтиёз доирасидан чиқиб бўлса ҳам илтимос қилган эди. Бразилия иккинчи марта Жюл Риме кубогини ютган қувончли кунларда бутун мамлакат карнавал тантаналарининг нашидасини сурар экан, унга автомашиналар ва чорбоғлар, ер участкалари ва мислсиз банк счётлари, хуллас калом: олтин тоғ, денгиздек чексиз шароб ваъда қилишган эди.

[Боши газетанинг № 294, 295, 296, 297 сонларида].

Орадан бир неча йил ўтгач эса Швециядаги ғалабанинг ўн йиллик юбилейи муносабати билан ўтказилаётган тантанали банкетга уни йўқлаб таклифнома ҳам жўнатмадилар. Ана шу юбилей шарофати билан ўтказилган Бразилия ва ФИФА терма командаларининг матчига уни таклиф қилиш ҳеч кимнинг хаёлига ҳам келмади. Истеъфодаги генерал-у, эстрада қўшиқчиларини ҳам, машҳур югурдаклар-у таниқли бичиқчиларни ҳам, қилтириқ оёқли манекенчилардан тортиб бақириқ ашулачиларгача —ҳамма-ҳаммани таклиф қилишди. Маноэл Франсиско дос Сантос эса ўзининг ўн минглаб оддий ватандошлари қатори бу томошани кўриш ниятида билетга навбат кутиб турарди.

Шундай қилиб, Гарринчани бутунлай унутиб юборишдими? «Халқ қувончи», Бразилиянинг шон-шавкати футболдан чиқиб кетдими? Дўстларидан, шон-шуҳратдан айрилиб, ном-нишонсиз йўқолдими? Шайдойи қизлар энди стадион трибуналаридан туриб унинг исмини бирваракайига айтиб қичқиришмайди. Гимназия талабалари кўкрагига унинг тасвири туширилган футболкаларини киймай қўйишди. Нимага? Нима учун? Бу саволларга жавоб бериш учун агар умуман бунга жавоб топишнинг иложи бўлса, ўн беш йиллар чамаси орқага қайтамиз.

...1953 йил 9 июль. Шу куни Рио-де Жанейродаги «Ботафого» стадионида, пойтахт атрофини ўраган тоғлар орасидаги Пау-Гранде шаҳарчасида ўсиб унган йигирма ёшли Маноэл, ёхуд дўстларининг таъбири бўйича айтсак — Манэ гавдасининг оғирлигини бир оёғидан иккинчи оёғига ташлаб, футбол майдонини ўраган сим тўрни ушлаган ҳолда ҳаяжон оғушида қотиб турар эди. Унинг юраги музлаб қолгандек туюлар, буюк «кобра»ларнинг (томошабинлар ўзлари ихлос қўйган ўйинчиларни шундай дейишади) машғулотини кузатар эди. Буларнинг кўпчилиги терма команданинг сарғиш формасини бир неча марта кийишга муваффақ бўлган футболчилар эди. Йигитни «Ботафого»нинг собиқ ўйинчиси, Арат деган киши бошлаб келган эди. У Пау-Грандедаги матчга тасодифан бориб қолган. Манэнинг кишини ҳайратга соларли даражадаги ажойиб ўйинини кўриб лол бўлган ва уни ўз клубига бир кўрсатишни кўнглига тугиб етаклаб келган эди.

Қандайдир бир чекка шаҳарчадан келган номаълум йигит тренер Жентил Карбозининг эсига келганда машғулот охирлаб қолган эди.

— Қани, бу ёққа олиб кел! —деб қичқирди у ниҳоят Аратга.

Манэ ийманиб, лекин дадиллик билан майдонга тушди...

Трибунада кулги кўтарилди, тренер Жентилнинг ўзи кулгисини яшириш мақсадида юзини терс ўгириб олди: бу маймоқда ҳеч қандай футболчининг сиёқи йўқ эди. У оқсар, каловлангандек қадам ташларди: бир оёғи иккинчисидан саккиз сантиметр қисқа эди. Бу боисдан оёқда дадил туриш учун, югурган чоғида Манэ узунроқ оёғини бироз эгиб юришга мажбур бўларди. Жентил бу бемантиқ томошага узил-кесил барҳам бериш мақсадида қовоғини уйганича йигитдан сўради:

— Қаерда ўйнашга одатлангансан?

— Дарвозадан бошқа ҳамма жойда. Лекин, ўнг томонни кўпроқ севаман...

Тренернинг пешонаси тиришди, бироз ўйланиб турди-да:

— Хўп, майли запас команданинг ўнг қанотига бор, кўрамиз, нима каромат кўрсатар экансан, — деди ижирғаниб.

Турган жойида оқсоқланаётган Манэни кўрган Жентил Нилтон Сантосга ҳайқириб ушқирди:

— Бир текшириб кўрчи, Нилтон!

Жентилнинг сўзи ўлим ҳукмидек кескин жаранглар эди. Терма команданинг чап қанот ҳимоячиси Нилтондан ўтадиган, ҳимояни йўқ эди.

Бу гаплар Манэни ҳаяжонга солмади ҳам: у Нилтон Сантосни танимас, чунки мамлакат терма командаси Пау-Грандега бирон марта ҳам қиё боқиб ўтмаган эди. Маноэл қанотдаги ҳужум линиясига ўтиб олдию, ҳўрсиниб қўйди. Ўгирилиб қарагач, ўзи томон учиб келаётган тўпни кўрди, унинг қаршисидан эса ўша, тренер тайинлаган Нилтон шошилмай чиқиб келарди.. Шундан кейин нималар содир бўлганлиги Нилтон Сантос хотирасида бир умрга михланиб қолди. Чунки бундай ҳол унинг билан илк бора рўй бериши эди. Иккинчидан, кейинчалик у ана шу эпизод ҳақида турли мамлакатларнинг юзлаб репортёрларига сўзлаб берди. Нилтон Сантос бу ҳақида шундай ҳикоя қилади:

«Айни ўша кезларда ўйланиш ҳаракатида юргандим, ўша машқ арафасида дўстларим билан бирга шомдан саҳаргача бўйдоқлик ҳаёти билан хайрлашиб чиққан эдик.. Спиртли ичимликларни кўришга кўзим йўқ бўлса-да, бироз ичдим, дўстларимни хафа қилмадим. Эрталаб, машққа келган пайтда ўзимни ёмонроқ ҳис этаётган эдим, баданим увишар, танимда қандайдир бир ҳорғинлик, ланжлик бор эди.

Тренер қандайдир янги ўйинчиларни синаётган экан, ўнг қанотда пайдо бўлган бир нусхани синаб кўриш менинг зиммамга тушди. Қийшиқ оёқ бу йигит устида ҳар ким ўзича мийиғида кулиб қўярди. Мен ҳам кулиб юбордим. Кейин унга тўпни оширишганлигини кўрдим ва бамайлихотир тўпни олишга жазм этдим. Яқин боришим биланоқ у тўсатдан оёқларим орасидан тўпни чақиндек тезликда ўтказиб юборди-ю, ғойиб бўлди. Орқасидан ташланишга чоғландиму, лекин мувозанатни йўқотиб, оёғим осмондан бўлиб, чалқанча йиқилдим. Ҳамма, ўша куни стадионда ўтирганларнинг ҳаммаси ичаги узилиб кула бошлади.

Шундан кейин бу йигит қолган ҳимоячиларни ҳам чирпирак қилиб айлантириб ўта бошлади. Унинг финтлари, алдаш усуллари, хуллас бутун ҳаракатларига ақл бовар қилмас эди..

Шундан сўнг бутун команда ана шу янги ўйинчига тўпни ошира бошлади. У ҳам трибуналардан янграган кулги ва қийқириққа заррача эътибор бермай, (Бразилиядаги йирик клубларнинг машғулотида албатта, ишқибозлар иштирок этади) тренерларни ҳанг-манг қолдириб, ҳимоячиларни эса таҳлика-саросимага солиб, ажойиб каромат кўрсатарди. У Нилтон Сантосни қайта-қайта алдади, бир неча ҳимоячиларни ҳам қаторасига алдаб ўтиб, шиддатли зарб билан тўпни дарвозага киритди,..

Машғулотдан кейин ечиниш хонасида ҳамма Нилтон Сантоснинг оёғи осмондан бўлиб йиқилиб тушганини эслар, ҳазиллашиб кулишар эди. Массажчи эса гиналонлик билан Маноэлни койиб берди:

— Сен кимнинг аҳмоғини чиқарганингни биласанми, ўзинг? Бу ахир Нилтон-ку! Эшитдингми, Нилтон! Агар у сендан ранжиган бўлса, умидингни узиб хотиржам уйга қайтаверишинг мумкин: унинг розилигисиз клубга ҳатто кир ювувчини ҳам қабул қилишмайди. Сен-ку, футболчи бўламан деб юрибсан...

Маноэл елкасини қисиб қўйди:

— Қаёқдан билай? Пау-Грандеда мен доим Жоан деган биттагина ҳимоячини доғда қолдиришни ўрганиб қолганман. Жоан бунга сираям хафа бўлмайди...

Лекин Нилтон Сантос ундан хафа бўлмади. Аксинча, у Манэни командага қабул қилишни клуб президентидан талаб қилди. Бугунги кунда Нилтон, Маноэлга қарши ўйнаган барча мамлакат, барча командаларнинг шўрлик чап қанот ҳимоячиларини, улар баданининг ранги ва футболкаларининг туридан қатъий назар шўрлик «Жоан»ларга айланиб қолаётганини билади ва ўзи ҳам Гарринчага қарши ўйнаган биринчи «Жоан» бўлганлиги билан фахрланади.

Тостао ва Жаирзиньо навбатдаги тўп киритилганидан қувонмоқдалар.

Бразилиянинг ҳақиқий қаҳрамонига, «халқ қувончи»га айланган тикувчилик фабрикасининг мастер ёрдамчиси, чала савод йигитнинг спорт биографияси ана шундай бошланди.

Унинг босиб ўтган йўли Пеленинг парвози сингари шиддатли ва тантанавор бўлмади. Пеле ўн етти ёшида жаҳон чемпиони бўлди, Гарринча эса 1957 йили йигирма тўрт ёшида мамлакат терма командасига запас ўйинчи сифатида келди. «Фламенго»дан чиққан машҳур Жоэл ўша пайтда ўнг қанотнинг темирдек мустаҳкам ҳужумчиси эди. Шундай бўлсада, Гарринча 1957 йили Жанубий Америка чемпионатида ва Швецияга йўлланма олиш учун бўлган бир неча матчларда иштирок этди. Гарринча Швецияга яна Жоэлнинг дублёри сифатида жўнаб кетди.

Дастлабки икки матчда — Австрия (3:0) ва Англия (0:0) билан бўлган ўйинларда Маноэл запаслар ўриндиғидан кўтарилмади. СССР терма командаси билан бўладиган ўйин арафасида бир группа журналист ва ўйинчилар (команда капитани Белини, Диди ва Нилтон Сантос) инглизлар билан эришилган дуранг ғоят қийин бўлганлигидан ҳайиқиб, тренер Феоладан Гарринчани асосий составга киритишни талаб қилишди. Феола анча тихирлик қилди. У Маноэлнинг Швецияга келиш олдидан «Феорентино» билан ўртоқлик учрашувида қилган «масъулиятсизлиги»ни кечиролмас эди. Ўшанда бразилияликлар 4:0 ҳисобида ютишган, Манэ бу ўйинда ҳаммани танг қолдирган эди. Бир сафар у бир ўзи ҳимоячиларнинг ҳаммасини алдаб ўтди, кейин дарвозабонни ҳам орқада қолдириб.. тўпни дарвозага киритмай, дарвоза чизиғида қотиб тураверди. Бутун стадиондагилар ҳайратдан сочи тикка бўлиб, ўрнидан сапчиб туриб кетди. Кейинчалик аниқланишича, Гарринча дарвозабонга ёрдамга ошиққан ҳимоячини кутиб турган экан. У ҳимоячининг келишини пойлаб турди, сўнгра кутилмаган финт билан уни яна алдаб ўтиб, тўп билан қўшилишиб, дарвоза тўрига кириб кетди. Манэнинг сеҳргарларча алдовига тушунмаган италиялик ҳимоячи каловлаб қолиб, мувозанатини йўқотиб боши билан дарвоза тўсинига урилди. Шундай урилдики, бутун трибуна ҳатто «Феорентино» ўйинчиларининг ўзи ҳам даҳшатли қаҳ-қаҳадан қотиб қолишди.

Ҳа, Феола ҳам, психолог врач сеньор Карвальяэс ва команда администратори Карлос Насименто ҳам Гарринчани бирдек ёмон кўрар эдилар. Лекин «жамоатчиликнинг бир овоздан қилган талаби» натижасида унга ён босишга тўғри келди. Гарринча СССР терма командасига қарши майдонга тушди. Шу куни — 1958 йил 15 июнь унинг жаҳон футболидаги ёрқин намойиши бўлиб қолди.

Машҳур француз футбол мутахассиси Габриэл Ано бу матчдаги дастлабки уч минутни, кейинчалик «жаҳон футболи тарихидаги уч фантастик дақиқа» деб атади. Терма командамизнинг тренери Гаврил Дмитриевич Качалин ана шу матчнинг бошланишини ҳали ҳам ҳайрат ва таажжуб билан эслайди. Ўн бешинчи секундда Диди тўпни ўнг қанотга — Гарринчага йўллайди. у ўз навбатида ҳимоячимиз Кузнецовни кетма-кет икки марта алдаб ўтади. Шеригига ёрдамга ташланган Воинов ва Крижевскийларни ҳам йўл-йўлакай алдаб ўтиб, тўпни замбаракдан отилган ўқдек зарб билан дарвозага йўллайди.. Тўп дарвоза тўсинига тегиб қайтади. Стадион олқиш садосидан ларзага келади. Бир неча секунддан сўнг Гарринча яна қанотдан ёриб ўтиб, тўпни штраф майдонига узатади ва Пеле тепган тўп иккинчи марта дарвоза тўсинига тегиб қайтади... Ниҳоят учинчи минутда ана шу ёпирилган ҳужум бўрони Яшин дарвозасига гол бўлиб киради. Бу сафар Гарринча, оширган тўпни Вава киритади.

[Давоми бор].

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Менинг милициям

ҲАВФСИЗЛИК ПОСБОНЛАРИ

Марказий универсал магазини қаршисидаги Ленин ва Ўзбекистон кўчалари туташган жойда машиналарнинг ҳаракати тинмайди. Диспетчер ҳар бир машинага йўл кўрсатиб турибди. Йўлкаларда эса кишилар ола таёқчани чаққонлик билан ишга солаётган давлат автоинспекцияси ходимларининг ҳаракатини кузатади.

— Қаранг, худди артистга ўхшайди.

— Артист бўлганда ҳам бу ерда боши айланиб қоларди. Машиналарнинг уришиб кетмаганини қаранг. Отасига раҳмат!

Диспетчерлар ишини кузатаётган кишилар оғзидан шундай сўзларни эшитиш мумкин. Дарҳақиқат улар шундай чаққон ҳаракат қилишардики, уларга ҳайратланмай иложинг йўқ.

Йўл ҳаракатини кеча-кундуз тартибга солаётган бу кишилар кимлар? Шу мақсадда улар билан яқинроқ танишиш иштиёқи туғилди.

Милиция старший сержанти Турғун Ҳасановнинг шу постда хизмат қилаётганига тўрт йил бўлди. У 1966 йили Совет Армияси сафидан бўшаб келиб, комсомол йўлланмаси билан ишга кирган. Ўтган вақт мобайнида унинг сменасида постда бирор марта ҳам жиддий авария бўлмади, ўз касбини яхши ўзлаштирган посбон бир неча бор юқори ташкилотлар томонидан рағбатлантирилди: Ўзбекистон комсомол Марказий Комитетининг ёрлиғини олди, республика Ички ишлар министрлиги томонидан Фахрий ёрлиқ ва номи ёзилган соат билан тақдирланди, бенуқсон ишлагани учун бир неча бор пул мукофоти ва раҳматномалар олди. Ўнлаб шогирдлар тайёрлайди. У билан ёнма-ён хизмат қилаётган милиция младший сержантлари Шуҳрат Рашидов билан Мўмин Хўжаев ҳам яқиндагина унинг шогирдлари эди. Эндиликда уларнинг ўзлари шогирд тайёрлашмоқда.

Шуҳрат Рашидов бундан икки йил муқаддам армия сафидан бўшаб келди. Чилонзор район партия комитети тавсияси билан милицияга ишга кирди. Рашидов ишончни аъло даражада оқламоқда. У қисқа муддат ичида ўртоқлари орасида катта обрў қозонди. Бенуқсон ишлагани учун бир неча бор Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармаси ва Давлат автоинспекциясининг Фахрий ёрлиқларини олди. Шу йил Совет милицияси кунида номи ёзилган соат билан мукофотланди. Ҳозир у политехника институтида сиртдан таълим олмоқда. Бу постда турувчиларни қаерда транспорт серқатнов ва гавжум бўлса, ўша ерга юборишади. Шу йил Самарқанд шаҳри ўзининг 2500 йиллик юбилейини тантана қилаётган кунларда ҳам Турғун Ҳасанов, Шуҳрат Рашидов ва Аздор Мавленов кўҳна шаҳар марказий майдонида машиналарни тартибга солиб турди. Уч ўртоқ у ердан Самарқанд область ички ишлар бошқармасининг раҳматномаси билан юбилей совғасини олиб қайтди.

Ҳозир кўчалар музлаган, машиналарнинг юриши оғирлашган. Ҳайдовчи сал беларво бўлдими, авария бўлиши ҳеч гап эмас. Шуни яхши билган йўл соқчилари ҳамиша ўз постларида хушёр туриб кўча хавфсизлигини таъминлашмоқда.

СУРАТДА: милиция старший сержанти Т. Ҳасанов.

Ҳ. ҲАКИМОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—22.XII да **Борис Годунов**, 24.XII да **Лайли ва Мажнун.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—22.XII да **Олтин девор**, 23.XII да **Парвона**, 24.XII да **Аяжонларим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—23.XII да **Ҳалима**, 24.XII да **Уғил уйлантириш.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—**«Янги учрашувлар» ёшлар коллективи ансамблининг гастроллари.**

Кино

21, 22 ДЕКАБРДА

Қизлардан бири—САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Италиялик Америкада—«ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА», «СПУТНИК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Қизил майдон (2 серия) — «ВОСТОК» (эрталаб соат 10, кундуз 1, 4 ва кеч 9.45 минутда).

Кашмирдаги севги (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 3 ва кеч 8.45 минутда).

Сўнгги кунлар—«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 10 да).

23 ДЕКАБРДА

Қизлардан бири — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Италиялик Америкада —«ЧАЙКА», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА», «СПУТНИК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Гул ва тош—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Отамнинг сафари —«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 10 да).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

ҚОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Марказий илмий-тадқиқот лабораторияси мудири (фан доктори);

группа раҳбарлари: гистохимия, электрон-микроскопия, бактериология, радиология (фан кандидатлари);

катта илмий ходимлар: мувофиқ келмайдиган тўқималарни йўқотиш лабораторияси (3 ўрин), илмий-медицина информацияси группалари (фан кандидатлари);

кичик илмий ходимлар: биофизик-проблема лабораторияси (4 ўрин), мувофиқ келмайдиган тўқималар лабораторияси (6), марказий илмий-тадқиқот лабораторияси, физиологик группа (3), гистохимик группа (2), электрон-микроскопик группа (3), биохимик группа (5), бактериологик группа, радиологик группа, илмий медицина группаси (2).

Конкурс муддати—3 январгача.

Ҳужжатлар: Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 103-уйга юборилсин.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ
МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ҚИШКИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА КУНДУЗИ НАМОЙИШ ҚИЛАДИГАН СПЕКТАКЛЛАРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ:

1/I да—ОЛТИН ДЕВОР.
2/I да—МИРЗО УЛУҒБЕК.
3/I да—ПАРВОНА.
4/I да—БОЙ ИЛА ХИЗМАТЧИ.
5/I да—ОЛТИН ДЕВОР.
6/I да—АЛИШЕР НАВОИЙ.
7/I да—МИРЗО УЛУҒБЕК.
8/I да—АЯЖОНЛАРИМ.
9/I да—ОЛТИН ДЕВОР.
10/I да—ЙЎЛЧИ ЮЛДУЗ.

Спектакллар кундуз соат 12 да бошланади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ ЭКСПЕРИМЕНТАЛ ЎСИМЛИКЛАР БИОЛОГИЯСИ ИНСТИТУТИ

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория катта илмий ходимлари: пахтанинг вилтга чидамлилик генетикаси, мутагенеза, ўсимликларнинг ўсиш регуляторлари биохимияси ва физиологияси.

Конкурсда докторлар ва фан кандидатлари қатнашишлари мумкин.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

ҲУЖЖАТЛАР: Тошкент-ГСП, Ф. Хўжаев кўчаси, 28-уй (Академиклар шаҳарчаси)га **юборилсин.**

ПАХТА ТОЗАЛАШ САНОАТИ КОРХОНАЛАРИДА МОНТАЖ ВА СОЗЛАШ—ИШГА ТУШИРИШ ИШЛАРИ БОШҚАРМАСИГА
(1 Саперний кўчаси, 27-уй, телефон 55-08-93)

Тошкент участкасида ишлаш учун кранчи-шоферлар (меҳнат ҳақи—шартнома бўйича), **5—6 разрядли пайвандчилар ва слесарлар**

КЕРАК

Меҳнат ҳақи—вақтбай мукофотли, ҳамда командировочний ва район коэффициенти тўланади.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА
21, 23 ДЕКАБРДА

ҒУЛОМ ЗАФАРИЙ асари — **Н. ХАЛИЛОВ ва Узбекистон ССР халқ артисти С. КАЛОНОВ музикаси**

«ҲАЛИМА»

3 пардали, 8 кўринишли музикали драма.

Постановкачи режиссёр—СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти ва Ҳамза номли Узбекистон ССР Давлат мукофоти, лауреати Р. ХАМРАЕВ.

Дирижёрлар—Н. ХАЛИЛОВ, Э. ТОШМАТОВ.

Рассом—Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. А. ВИЗЕЛЬ.

Балетмейстер—О. НАЗРУЛЛАЕВ.

Хормейстер—К. САГДУЛЛАЕВ.

Концертмейстерлар—М. ФУРМАН, А. МАЛИНА.

Режиссёр ассистенти—Р. МУҲИТДИНОВА.

Спектакль кеч соат 7 яримда бошланади.

ТЕЛЕВИЗОР

21 ДЕКАБРЬ

ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.00 «Ахборот» информацион программаси. 18.15 Совет Армияси жангчилари учун. «Жасорат ва қаҳрамонлик». 18.45 Пойтахтимиз меҳмонлари. РСФСР халқ артисти Игорь Горбачевнинг ижодий портрети.

Узбек тилида: 20.05 «Ахборот» информацион программаси. 20.20 СССР халқ артисти Галия Измайлова концерти. 21.00 Оламда нима гап? 21.20 ГОЭЛРО планининг 50 йиллиги олдидан. «ИЛЬИЧ ОРЗУЛАРИ АМАЛДА». 21.40 «Крупп ва Краузе». Телевизион бадиий фильм. 3-серия. 23.10 Кўрсатувлар программаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ ЎҚУВ КУРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

Узбек тилида: 18.00 Физика. 9—10 синф. Ўқув фильми. «Бутун олам тортилиш қонуни». 18.20 Эстетика асослари. 8—10 синф. «Қадимий шарқ услублари». 19.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика.

МОСКВА КУРСАТАДИ

19.45 Кўрсатувлар программаси. 19.50 Янгиликлар. 20.00 Кўча ҳаракати хавфсизлиги учун. «Автоинспектор бюллетени». 20.15 Ўқувчилар учун. «Пионерия». 20.40 Рангли телевидение. «Рингдаги метеор». Мультфильм. 21.00 Янгиликлар. 21.05 Қўшиқ—ҳамроҳимиз. 21.50 «Беш йиллик одимлари». 22.00 Совет киноси тарихи саҳифалари. «Милтиқли киши». Бадиий фильм. 23.30 «Вақт» информацион программаси. 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Рус тилида: 19.00 Композитор Людвиг ван Бетховен туғилган кунининг 200 йиллигига бағишланган якунловчи концерт. Тошкент Давлат консерваториясидан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида кинофильм. 20.35 ДУШАНБА ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ КЎРСАТУВЛАРИ.

22 ДЕКАБРЬ

СЕШАНБА

ЭНЕРГЕТИКЛАР КУНИ БИРИНЧИ ПРОГРАММА МОСКВА КУРСАТАДИ

13.00 Кўрсатувлар программаси. 13.05 Янгиликлар. 13.15 «Эталон» тележурнали 13.45 «Дима Горининг мартабаси». Бадиий фильм. 15.20 Янгиликлар. 15.25 Москва кундузги кўрсатувларининг охири.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.00 «Ахборот» информацион программаси. 18.10 Янги йил олди рекламаси. 18.30 ГОЭЛРО планининг 50 йиллигига. «ЭНЕРГЕТИКАНИНГ УЧ ГИГАНТИ». Фрунзе, Душанба ва Тошкент телевидение студияларининг биргаликда тайёрлаган программаси.

Узбек тилида: 19.45 «Ярим аср йилномаси». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 1930 йил ҳақидаги серияси. 20.35 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Сўзлар оламида». Адабий эшиттириш. 21.20 З. Фатхуллин. «ҒУНЧАЛАР». Телевизион музикали спектакль премьераси. 2-қисм. 22.50 Кўрсатувлар программаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ ЎҚУВ КУРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

Рус тилида: 18.00 Физика. 9—10-синф. «Бутун олам тортилиш қонуни». Ўқув фильми. 18.20 Эстетика асослари бўйича факультатив курс. 8—10-синф. «Қадимий шарқ услублари». 18.50 Сиртдан ўқиётган 1-курс студентлари учун. Немис тилидан 11-машғулот. 19.15 Сиртдан ўқиётган 1-курс студентлари учун. Инглиз тилидан 11-машғулот.

МОСКВА КУРСАТАДИ

19.45 Кўрсатувлар программаси. 19.50 Янгиликлар. 20.05 Маяковский лирикаси. 21.00 Янгиликлар. 21.05 Болалар учун. «Бор эканда, йўқ экан». 21.30 Миллионлар ленинча университети. 22.00 Опера билан танишув. П. И. Чайковский: «Мазепа». Ленинград Давлат академик опера ва балет театрининг спектакли. 23.20 «Вақт» информацион программаси. 23.50 Спектаклнинг давоми. 02.00 Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

20.00 Камер куйлардан концерт (ўзбек тилида). 20.40 «Киевлик қиз». Бадиий фильм. 1-серия (рус тилида).

Тошкент оқшоми 4 БЕТ.

21 ДЕКАБРЬ, 1970 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22 партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари—33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари—33-27-03, ахборот бўлими—33-28-95, эълонлар бўлими—33-81-42.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР 3186. Р. 16949.